

NUORTEN PARLAMENTTI
PERJANTAINA 16. HUHTIKUUTA 2004
Kello 12 — 13

LÄSNÄ OLLEET VALTIONEUVOSTON JÄSENET

Nuorten parlamentin täysistunnossa olivat läsnä seuraavat valtioneuvoston jäsenet:

Pääministeri Matti Vanhanen

Ympäristöministeri Jan-Erik Enestam

Sosiaali- ja terveysministeri Sinikka Mönkäre

Oikeusministeri Johannes Koskinen

Kauppa- ja teollisuusministeri Mauri Pekkarinen

Työministeri Tarja Filatov

Sisäasiainministeri Kari Rajamäki

Liikenne- ja viestintäministeri Leena Luhtanen

Maa- ja metsätalousministeri Juha Korkeaoja

Toinen valtiovarainministeri Ulla-Maj Wideroos

Peruspalveluministeri Liisa Hyssälä

Opetusministeri Tuula Haatainen

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Paula Lehtomäki

Kulttuuriministeri Tanja Karpela

Puhetta johti eduskunnan puhemies Paavo Lipponen.

TÄYSISTUNNON AVAUS

Puhemies **Paavo Lipponen** avasi nuorten parlamentin täysistunnon lausuen:

Nuorten parlamentin täysistunto alkaa.

Tämä on järjestyksessä neljäs Nuorten parlamentin istunto. Käytännön mukaan näitä järjestetään joka toinen vuosi.

Kulumassa olevan kouluvuoden aikana on peruskouluissa sekä eräiden kuntien nuorisotoimen yhteydessä toiminut yli sata parlamenttikerhoa. Tämä on ennätysellinen lukumäärä. Toivotan teidät näiden kerhojen edustajina lämpimästi tervetulleiksi tähän Nuorten parlamentin istuntoon. On mukava nähdä eduskunnassa aivan uudet kasvot — tietenkin puhemiestä lukuun ottamatta. (Naurua) Tälläkin kertaa kerhot ovat lähettäneet myöskin omat toimittajansa tänne. Tervetuloa, ahkerat, innokkaat toimittajat myös! Eduskunnan puolesta lähetän parhaat kiitokset sinne koulu- ja kotikatsomoihin oppilaille, opettajille ja nuorisotyössä toimiville. Olette tehneet erinomaista työtä!

Parlamenttikerhot ovat esittäneet yhteensä 190 kysymystä ministerien vastattavaksi. Kun kysymyksiä on valittu, niin on katsottu asiaryhmiä, jotka ovat esiintyneet useammassa kysymyksissä. Tämä on ollut välttämätöntä, koska käytettävissä oleva aika on rajallinen eli tämä tunti.

TÄYSISTUNNOSSA NOUDATETTAVAT MENETTELYTAVAT

Puhemies Paavo Lipponen: Eduskunnan puhemiesneuvosto on käsitellyt tämän täysistunnon menettelytapoja ja ehdottaa, että Nuorten parlamentin täysistunnossa nouda-

tetaan eduskunnan täysistunnon ja suullisen kyselytunnin tavanomaisia menettelyjä hiukan mukailleen.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksyttiin.

NIMENHUUTO

Nimenhuudossa merkittiin läsnä oleviksi 198 edustajaa Nuorten parlamentin 199 edustajasta.

PUHEENVUOROMENETTELYT

Puhemies Paavo Lipponen: Ilmoitan, että kukin puheenvuoro saa kestää enintään yhden minuutin. Tämä koskee erityisesti arvoisia ministereitä. Jotta saataisiin mahdollisimman monta kysymystä käsitellyksi, tulen myöntämään ministereille pääsääntöisesti vain yhden vastauspuheenvuoron kuhunkin kysymykseen. Jotakin asiaa saatan esittää myöskin äänestettäväksi, eli yhdistämme kyselytunnin ja täysistunnon menettelyjä tällä tavalla.

Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen jollekulle paikalla olvalle valtioneuvoston jäsenelle, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan. Reippaasti vaan, niin kuin täällä on tapana!

KYSELYTUNNIN ASIAT

1) Kansalaisten kuuleminen

Antti Kinnunen / Maikkulan yläaste, Oulu: Arvoisa puhemies! Kuuntelevatko ministerit paljon tavallisten kansalaisten mielipiteitä ja toiveita koko valtakuntaa koskevissa asioissa, ja miten he pyrkivät niitä parhaiten toteuttamaan ja ajamaan eteenpäin?

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä on hyvä ja tärkeä kysymys, ja hieman poiketen kyselytunnin tavasta annan kunkin hallituspuolueen ministeriryhmälle vastausvuoron.

Pääministeri Matti Vanhanen/kesk: Arvoisa puhemies! Ministeri-titteli tulee kuulemma vanhasta, en muista minkä kielen, sanasta, joka tarkoittaa 'palvelijaa', ja sen pitäisi tietysti olla tämä perusluonne. Ministerit saavat valtavasti kansalaispalautetta, erityisesti nykyään sähköpostin kautta. Sitä seurataan, siihen pyritään vastaamaan. Sen lisäksi kansalaiset pitävät muutoinkin erityisesti yleisötilaisuuksissa ja työpaikkapaamisissa ja muissa yhteyttä ministereihin. Yleensä tämän palautteen pohjalta nousee esiin kansalaisten kokemia ongelmia, ja niitä kukin ministeri omalla toimialallaan pyrkii selvittämään. Kaikkien kysymysten pohjalta ei välittömiin toimenpiteisiin ryhdytä, mutta palautteella on merkitystä pitkän päälle politiikan suunnittelussa.

Sosiaali- ja terveysministeri Sinikka Mönkäre/sd: Arvoisa puhemies! Kanssakäyminen kansalaisten kanssa on ministerin työssä minunkin kokemukseni mukaan vuosien varrella koko ajan lisääntynyt. Se tietysti, että me puolueittemme parissa tapamme omien ajatustemme kannattajia ja edustajia, on yksi osa työtä, mutta joka päivä ministerin sähköpostissa on viestejä kansalaisilta. Siellä on hyvin koskettavia tapauksia ihmisten kokemista murheista, epätasa-arvosta, vääryyksistäkin. On todella hyvä asia, että joskus voi antaa hyvän neuvon ihmisille: tekemällä näin voitte saada enemmän oikeutta, ja joskus saa itse myös itselleen hyvän neuvon siitä, miten lainsäädäntöä pitää muuttaa. Minusta kansalaisten kanssa käyty keskustelu ja yhteydenpito

antaa tähän työhön todella arvokasta sisältöä ja myöskin kannustaa tätä työtä tekemään.

Ympäristöministeri Jan-Erik Enestam /Sfp/Rkp: Arvoisa puhemies! Koska tämän hallituksen kaikki ministerit ovat myöskin kansanedustajia, niin suorastaan elinehtonnistuneelle työlle on se, että ollaan yhteydessä kansalaisiin. Mahdollisuus yhteydenpitoon on ratkaisevasti parantunut sen jälkeen, kun uudet sähköpostimenetelmät ja muut ovat tulleet käyttöön. Itse laskin, että saan noin 50 sähköpostia päivässä, ja yritän vastata mahdollisimman moneen.

Puhemies Paavo Lipponen: Kiitos ministereille tiiviistä vastauksista ja myöskin kysyjää kiitetään. Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

2) Maahanmuuttajien työllisyyskoulutus

Nadja Marjomaa / Kesämäenrinteen koulu, Lappeenranta: Arvoisa puhemies! Suurten ikäluokkien siirtyessä eläkkeelle ja syntyvyyden ollessa alhainen tulee Suomessa olemaan ennen pitkää pulaa työvoimasta. Maahamme tulee jatkuvasti lisää maahanmuuttajia, joiden panos yhteiskuntamme rakentamiseen on vajavainen, mutta jotka koulutettuina voisivat täyttää avoimia työpaikkoja.

Mikä on hallituksen kanta tulevaisuuden maahanmuuttoon, ja miten se aikoo tehostaa maahanmuuttajien koulutusta Suomen työmarkkinoille sopivaksi?

Työministeri Tarja Filatov: Arvoisa puhemies! Hallitus on tekemässä maahanmuuttopoliittista ohjelmaa, jossa se käsittelee paitsi humanitaarisen maahanmuuton lainsäädäntöä ja erilaisia käytäntöjä, myös työperäisen maahanmuuton. Mutta sen lisäksi meillä on koulutusta, sekä kielikoulutusta että ammatillista koulutusta, joka kohdentuu maahanmuuttajiin. Sen määrää on lisätty, sitä on pyritty yhdistämään työelämään ja työharjoitteluun, jotta se toisi myös käytännön kielitaidon.

Olemme pyrkineet selvittämään sitä, että jos maahanmuuttajalla on omasta kotimaastansa ammatillista taustaa tai koulutusta, millä lailla sitä täydentämällä hän voisi päteväytyä Suomessa sen saman ammatin tehtäviin, koska joskus nuo pätevyyskriteerit vaihtelevat.

Tulevaisuudessa parannetaan myös niiden maahanmuuttajien mahdollisuutta osallistua tähän koulutukseen, jotka tällä hetkellä ovat työvoiman ulkopuolella, esimerkiksi kotiäidit tai jo pidempään Suomessa oleskelleet ihmiset. Tämä on meille hyvin tärkeä voimavara.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

3) Kiina-ilmio

Jannika Ranta / Vähäkyrön yläaste, Vähäkyrö: Arvoisa puhemies! Suomea on pidetty kansainvälisissä tutkimuksissa kilpailukyvyyn suhteen kärkimaana. Tulokset ovat olleet miellyttävää luettavaa meille tulevaisuuden työntekijöille. Kuitenkin viimeisen lukuvuoden aikana olemme saaneet kauhistella yritysten harjoittamaa toimintojen ulkoistamista ja työpaikkojen vähentämistä. Suomessa on kotimaisten teollisuusyritysten mukaan liian kallista jatkaa perustuotantoa, joten se siirretään esimerkiksi Kiinaan tai Viroon. Kilpailukykyämme on vain paperitiikeri, jos teollisuuden työpaikat siirtyvät pois kotimaastamme.

Mihin käytännön toimiin hallitus aikoo ryhtyä Kiina-ilmion pysäyttämiseksi?

Kauppa- ja teollisuusministeri Mauri Pekkarinen: Arvoisa puhemies! On aivan totta, että meidän teollisuutemme ja tuotantomme haastetaan halvan työvoiman maista erityisesti. Suomella ei ole mahdollisuutta vastata samalla tavalla tähän haasteeseen, halvalla työvoimalla. Meidän mahdollisuutemme ovat vain siinä, että me koulutamme

ja kouluttaudumme, me lisäämme resursseja osaamiseen, tietämiseen, taitamiseen ja nostamme tuotantomme teknologiaperustaa. Vain sitä kautta meillä tuotannon tehokkuus on niin hyvä, että suomalaiset yritykset jatkossakin voisivat toimia Suomessa. Uskomme, että tähän tapaan jatkaen me voimme tehdä Suomesta entistä houkuttavamman myös ulkomailta Suomeen katsoville yrityksille. Meidän mahdollisuutemme ovat siis valitulla tiellä, osaamisen, tietotaidon ja teknologiaperustan entisestään parantamisen tiellä.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

4) Suomen turvallisuuspoliittinen linjaus

Enni Vainio / Sepän koulu, Kirkkonummi: Arvoisa puhemies! Kysymykseni on suunnattu pääministeri Matti Vanhaselle. Suomen turvallisuuspoliittinen linjaus ja mahdollinen Nato-jäsenyys ovat olleet kevään kuluessa vahvasti mediassa esillä. Puolustusministeriö selvitteli Nato-jäsenyyden kustannuksia, ja turvallisuuspoliittinen seurantaryhmä laati asiasta raportin. Pääministeri Vanhanen, kuinka hallitus aikoo jatkossa edetä asiassa?

Pääministeri Matti Vanhanen: Arvoisa herra puhemies! Tätä käynnissä ollutta keskustelua on käyty siihen liittyen, että hallitus on valmistelemaan oikeastaan jokaiseen vaalikauteen liittyvää turvallisuus- ja puolustuspoliittista selontekoa eduskunnalle. Hallitus tulee tämän selonteon antamaan eduskunnalle ensi syksynä. Juuri eilen hallituksen ulko- ja turvallisuuspoliittinen ministerivaliokunta yhdessä tasavallan presidentin kanssa kävi tämän peruspoliittisen valinnan osalta suunta- ja linjakeskustelun ja antoi ja myös julkisti jatko-ohjeet tämän selonteon valmistelulle. Tämän mukaan puolustuksemme perustuu oman itsenäisen puolustuksen kehittämiseen yleiseen asevelvollisuuteen perustuvana siltä lähtökohdalta, että koko maan aluetta puolustetaan jatkossakin.

Samalla harjoitamme hyvin tiivistä yhteistyötä erityisesti kriisinhallinnan tiimoilla myös sotilasliitto Naton kanssa. Myös sotilaallinen yhteistyö EU:n puitteissa tiivistyy, ja Suomi on osa sitä turvallisuusyhteisöä, jonka EU muodostaa.

Eli hallitus tulee antamaan laajan selonteon aiheesta eduskunnalle ensi syksynä. Tuoloin eduskunta tulee suorittamaan hyvin laajan ja perusteellisen käsittelyn Suomen turvallisuuspoliittisesta linjasta.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

5) Nuorten kotiintuloajat

Heli Wilska / Lopen yläaste, Loppi: Arvoisa puhemies! Onko hallituksella aikomus säätää laki, joka kieltää nuorten ulkonaolon kello 22:n jälkeen, ja mitkä ovat perusteet tällaiselle lakihankkeelle?

Oikeusministeri Johannes Koskinen: Arvoisa puhemies! Ei ole tarkoitus säätää. Sen sijaan hallituksen ja muidenkin on syytä korostaa sitä, että vanhemmat, lasten ja nuorten lähiyhteisöt, pitävät huolta siitä, että lapset ja nuoret tulevat kohtuuajana kyliltä kotiin. Keskeimmällä Euroopassa ihmetellään, kuinka juuri Suomessa niin nuoret lapset varsinkin kaupunkipaikoilla ovat niin myöhään ulkona ihan omissa porukoissaan. Tärkeintä on juuri tähän ongelmaan herääminen ja se, että yhdessä sovitaan esimerkiksi paikkakunnittain tai asuntoalueittain näistä kotiintuloajoista, ei suinkaan siten, että lailla tai esimerkiksi kaupunginvaltuuston tai kunnanvaltuuston päätöksellä siitä säädettäisiin.

Puhemies Paavo Lipponen: Edustaja Wilskan kysymykseen sisältyi ajatus tai, ymmärrän, ehdotus, että lainsäädäntöteitse rajoitettaisiin nuorten ulkonaoloa kello 22:n jälkeen. Ehdotan, että Nuorten parlamentti äänestää tästä ehdotuksesta eli siitä, tulisi-

ko nuorten ulkonaolo sallia nykykäytännön mukaisesti vai tulisiko sitä säännöksiin rajoittaa iltamyöhäisinä ajankohtina.

Äänestys:

Puhemies Paavo Lipponen: "Jaa" äänestävät ne, jotka kannattavat nuorten ulkonaolon sallimista nykykäytännön mukaisesti, "ei" äänestävät ne, jotka kannattavat ulkonaolon iltamyöhään ajoittuvaa rajoittamista.

Puhemies Paavo Lipponen: Äänestyksessä on annettu 169 jaa- ja 28 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 1.

Nuorten parlamentti kannattaa siis nuorten ulkonaolon sallimista nykykäytännön mukaisesti.

Asia on loppuun käsitelty.

6) Uskonnolliset symbolit kouluissa

Ralf-Erik Friman / Ylöjärven nuorisoedustajisto, Ylöjärvi: Arvoisa puhemies, arvoisat muut läsnäolijat! Aiheeni koskee juuri Ranskassa voimaan tullutta uskonnolliset symbolit koulussa kieltävää lakia. Olisin kiinnostunut, onko Suomessa aikeissa vastaavaa ja tulisiko mielestänne Suomessa puuttua tämän kaltaisiin asioihin koulussa.

Opetusministeri Tuula Haatainen: Arvoisa herra puhemies! Meidän perustuslakimme ja koulutusta koskevat lait tietysti säätelevät sitä, miten kouluissa käyttäytetään, ja näiden lakien perusteella kouluissa niin kuin kaikkialla kaikkien ihmisten uskonnollista vakaumusta tulee ensinnäkin kunnioittaa. Koululakien perusteella puolestaan määritellään sitä, miten kouluissa muun muassa tulee käyttäytyä, ja koululait edellyttävät asiallista käyttäytymistä koulussa oppilailta.

Kun puhutaan uskonnollisista tunnuksista, voidaan tämä laajentaa koskemaan ylipääntänsä esimerkiksi pukeutumista, ja näin ollen lain perusteella ajatellaan, että pukeutumisen ja käyttäytymisen tulee kaiken kaikkiaan olla asiallista, koulutyöhön sopivaa. Näin ollen, kun esimerkiksi muissa maissa on keskusteltu huivien käytöstä, niin meillä on katsottu, että huivit ovat ihan asiallinen pukeutumistapa ja käyttäytymistapa. Euroopassa nämä käytännöt tietysti vaihtelevat, ja siellä taustalla ovat kulttuuriset seikat ja se, millä tavalla asioita lähestytään. Mutta meidän lähtökohtamme on ollut nimenomaan tämä yksilön oikeuksia korostava lähtökohta, tosin niin, (Puhemies: Aika, ministeri!) että koulutyössä täytyy myös pukeutua niin, että turvallisuusseikat tulevat huomioon otetuiksi ja opetuksessa esimerkiksi kasvojen täytyy näkyä, että tiedetään, mitä opiskelija vastaa.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

7) Poliisin toimivaltuudet

Aimi Hamberg / S:t Olofsskolan, Åbo: Herr talman! Det finns ett lagförslag om att polisen i framtiden skall ha rätt att genomsöka ungdomars väskor för att kunna konfiskera alkohol. De som är för unga för att lagligt inneha alkohol skulle tvingas betala böter. Många människor tycker att detta kränker den personliga integriteten. Är detta rätt enligt er?

Sisäasiainministeri Kari Rajamäki: Arvoisa puhemies! Poliisi ei saa tietenkään puuttua kenenkään oikeuksiin enempää kuin poliisitehtävän suorittamiseksi on tarpeen. Toimivalta poliisin osalta perustuu aina eduskunnan säätämään lakiin, ja poliisilain mukaisesti poliisin on myös aina tällaisessa tilanteessa toimittava yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi niillä poliisin toimivaltuuksilla. Tässä suhteessa on tietysti muistettava, että henkilötarkastuksiin ei voida mennä, ellei kyseessä ole todella rikokseen syyllistyminen tai epäily siitä.

Yleensä Suomen poliisin toimi valtuuksista haluan todeta, että ne kansainvälisessä suhteessa ovat varsin suppeat, ja kenties juuri huumausainerikollisuuden ja monen muun osalta me joudumme jatkossa kansainvälisessä ympäristössä miettimään myös, miten me kovaan järjestäytyneeseen rikollisuuteen eri tavoin joudumme noin yleisesti sitten puuttumaan.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

8) Ympäristökasvatus kouluissa

Heidi Blom /Alppilan yläaste, Helsinki: Arvoisa puhemies! Koulumme ympäristöryhmä on todennut, että joissakin Helsingin kouluissa energiankulutus on jopa moninkertainen yläasteeseemme verrattuna. Pakollisen ympäristökurssin ja aktiivisen ympäristöryhmän ansiosta koulussamme energian, lämmön ja veden hukkakäyttö on vähentynyt huomattavasti viime vuosina. Tämä on vaatinut valtavasti työtä. Siitä huolimatta näemme omassakin koulussamme energian tuhlausta joka päivä. Valot palavat tyhjiä luokkahuoneissa tuntikausia, tietokoneet mylläävät yksinään yöt pitkät, vessassa kraana valuu. Millaista toisissa kouluissa mahtaakaan olla?

Miksi me olemme kasvaneet tällaiseen piittaamattomuuteen, onko yhteiskunta ympärillämme välinpitämätön? Miten hallitus aikoo vaikuttaa arkipäiväisiin energiankulutustottumuksiin Kioton tavoitteisiin päästäksemme? Opetussuunnitelman perusteisiin lisätyt tavoitteet eivät riitä, jos aikuiset ympärillämme kuluttavat surutta energiaa, rakentavat teitä lisääntyvälle yksityisautoilulle tai leikkaavat julkisen liikenteen tukia.

Ympäristöministeri Jan-Erik Enestam: Arvoisa puhemies! Tähän sisältyy monta osakysymystä. Lähtisin vastaamaan sillä, että ympäristökasvatus koulussa yleisesti ottaen on tämän hallituksen ohjelmassa mainittu edistämisen arvoisena asiana ja tämä velvoittaa hallitusta. Ilmastopolitiikan uudistumisen myötä on tarkoitus keskittyä ai-

van erityisesti energian säästöön kaikilla rintamilla ja myöskin tällä sitten pyrkiä ohjaamaan energian kulutusta uusiutuviin luonnonvaroihin mahdollisimman paljon, niin että sähkön kulutus ei kasvaisi ja niin että myöskään öljyn kulutus ei kasvaisi. Tämä linja lyödään kiinni muun muassa tulevassa ilmastopoliittisessa ohjelmassa.

Opetusministeri Tuula Haatainen: Arvoisa herra puhemies! Ympäristökasvatus todellakin on tärkeä osa tätä kokonaisuutta, ja siinä meillä ei erillistä oppiainetta ole, mutta se on integroitu osaksi kaikkia oppiaineita. Nyt uusissa opetussuunnitelman perusteissa se on keskeisesti mukana, ja sitä kautta halutaan, että se nousee kaikkialla läpäisyperiaatteella koulutuksessa läpi.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

9) Koululaisten terveellisten ruokailutottumusten edistäminen

Riikka Ryhänen / Arppen koulu, Kitee: Arvoisa puhemies! Monissa suomalaisissa kouluissa on makeis- ja virvoitusjuoma-automaatteja, joista oppilaat voivat hankkia itselleen välipalaa. Pelkkien makeiden nauttimisesta syntyy lukuisia terveydellisiä ja taloudellisia haittoja. Pitkäaikainen makeiden ja yksipuolisten välipalojen nauttiminen lisää ylipainon ja sydän- ja verisuonisairauksien riskiä sekä hampaiden reikiintymistä. Myöhemmin nämä tulevat kuitenkin nuoren itsensä ja yhteiskunnan maksettavaksi. Pitkän koulupäivän aikana tarvitaan terveellisempiä välipaloja. Kysyn ministeriltä:

Millä toimenpiteillä hallitus pyrkii edistämään terveellisiä ruokailutottumuksia ja elämäntapoja sekä estämään laajojen kansanterveydellisten ongelmien synnyn?

Peruspalveluministeri Liisa Hyssälä: Arvoisa puhemies! Suomalainen kouluruokailu on jokaisen oppilaan universaali oikeus, ja se on hyvin harvinaista maailmalla. Me suomalaiset olemme ylpeitä tästä hyvästä kouluruokailujärjestelmästä. Pääsääntöisesti meillä kouluissa kiinnitetään erityistä huomiota sen laatuun ja monipuolisuuteen, mut-

ta osa oppilaista ei siitä huolimatta syö kouluruokailussa. Tutkimusten mukaan ne oppilaat, jotka eivät syö, ovat väsyneitä ja heidän koulumenestyksensä on huonompi. Elikkä kannattaa siis syödä kouluruokaa.

Nyt uutena asiana ovat, mihin kysyjä kiinnitti huomiota, nämä erilaiset automaattit, joista tietenkä pitkinä iltapäivinä on hyvä saada välipalaa, mutta ikävä kyllä se välipala ei ole kaikkein terveellisintä. Mutta näillä myöskin sitten koulun sosiaalisiiin, kerhotoimintoihin ja muihin saadaan rahaa. Tämä on vähän kaksiteräinen miekka. Tietysti näin terveysministerin näkökulmasta pitäisi kiinnittää huomiota erityisesti terveyden kannalta edullisiin vaikutuksiin näissäkin välipaloissa.

Puhemies Paavo Lipponen: Edustaja Ryhäsen kysymykseen sisältyi ajatus tai ehdotus makeis- ja virvoitusjuoma-automaattien käytön kieltämisestä koulujen tiloissa. Nyt ehdotan, että Nuorten parlamentti äänestää tästä ehdotuksesta tai ajatuksesta eli siitä, tuleeko makeis- ja virvoitusjuoma-automaattien käyttö koulujen tiloissa sallia vai tuleeko makeis- ja virvoitusjuoma-automaattien käyttö kouluissa kieltää.

Äänestys:

Puhemies Paavo Lipponen: Ne, jotka kannattavat makeis- ja virvoitusjuoma-automaattien käytön sallimista koulujen tiloissa, äänestävät "jaa"; ne, jotka kannattavat makeis- ja virvoitusjuoma-automaattien käytön kieltämistä koulujen tiloissa, äänestävät "ei".

Puhemies Paavo Lipponen: Äänestyksessä on annettu 145 jaa- ja 40 ei-ääntä, 13 tyhjää; poissa 1. Nuorten parlamentti on hyväksynyt kannanoton, jonka mukaan makeis- ja virvoitusjuoma-automaattien käyttö sallittaisiin koulujen tiloissa edelleen.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

10) Yksityisyyden suoja

Toni Kortelainen / Pielisjoen koulu, Joensuu: Herra puhemies! Osoitan kysymykseni liikenne- ja viestintäministeri Leena Luhtaselle.

Perustuslain 10 §:n mukaan jokaisen kansalaisen yksityisyys ja kunnia on turvattu. Mutta onko tämän lain toteutuminen vaarassa nyky-yhteiskunnassa, jossa esimerkiksi yhä yleistyvien kamerapuhelimien avulla kuka tahansa voi ottaa kuvia yksityishenkilöistä lupaa kysymättä ja levittää niitä esimerkiksi Internetin välityksellä ympäri maailmaa henkilön tästä edes tietämättä? Tahtoisin kysyä:

Miten hallitus aikoo jatkossakin toteuttaa perustuslain vaatimukset ja säilyttää jokaisen ihmisen yksityisyyden suojan?

Liikenne- ja viestintäministeri Leena Luhtanen: Arvoisa puhemies! Heti aluksi tietysti täytyy todeta, että yksityisyyden suoja on erittäin laaja ja erittäin tärkeä kysymys, ja voin sanoa näin, että kun meidän perustuslakiamme uudistettiin, tämä oli hyvin keskeinen tekijä tässä uudistustyössä. Kaikessa lainsäädännössä, mitä hallitus tekee, tämä yksityisyyden suoja perustuslain mukaisesti otetaan erittäin huolella huomioon.

Tästä kameravalvonnasta, mikä oli kysymyksessänne tällainen yksityiskohta, voin todeta sen, että nämä asiat käydään läpi aina sisäministeriön kanssa, poliisitoimen kanssa. Käsitykseni on, että yksityisyyden suoja tässä kohti ja myös oikeusministeriön kanssa on otettu kyllä hyvin tarkasti huomioon. Mutta totta on, että kun kiinnitti huomiota tähän levitykseen, tässä meillä on vielä paljon tekemistä. Voin sanoa näin, että esimerkiksi erilaisten tietoliikenneasioiden suhteen joudumme kiinnittämään yksityisyyden suojaan ja kaikkeen tähän tietoturvaan liittyvään asiaan erityistä huomiota. Tämä on muun muassa yksi keskeinen kohta hallituksen pari kuukautta sitten hyväksymässä laajakaistastrategiassa, ja tätä koskevia lakiesityksiä on muun muassa tällä hetkellä täällä eduskunnan käsittelyssä.

Tämä on erittäin tärkeä kysymys, ja koko hallitus eri sektoreiden kanssa pohdimme tätä asiaa. Itse asiassa tämä on ihan jokaisen lakiesityksen kohdalla hyvin tärkeä asia.

Puhemies Paavo Lipponen: Kysymys on loppuun käsitelty.

11) Eläinsairaaloiden määrä

Annika Korhonen / Kokemäen yhteiskoulu, Kokemäki: Arvoisa puhemies! Suomessa on nykyään vain yksi eläinsairaala, jossa tehdään suuria, jälkihoitoa vaativia leikkauksia isoille eläimille. Se sijaitsee Helsingissä. Nyt kun hevosharrastus on lisääntynyt, on hoitoa tarvitsevia eläimiä enemmän. Sairas hevonen on hankala kuljettaa satoja kilometrejä, ja pahimmassa tapauksessa eläin voi kuolla matkan aikana. Miksi ei siis voida rakentaa useampaa suurta eläinsairaala?

Maa- ja metsätalousministeri Juha Korkeaoja: Arvoisa puhemies! Tämä on ajankohtainen kysymys sen takia, että Viikin eläinlääketieteellisen tiedekunnan tiloihin on suunnitteilla suurelänklinikka, joka korvaisi nykyisen klinikan. Toisaalta myös Ypäjällä on olemassa hevossairaala, jossa myös suurempia eläimiä voidaan hoitaa. Nämä klinikat ovat niin kalliita, että niitä ei voi maassa olla monta. Tällä hetkellä opetusministeriön asettaman työryhmän puitteissa mietitään, millä tavalla tarkoituksenmukaisimmin tätä suurelänklinikatoimintaa jatkossa Suomessa harjoitettaisiin.

Puhemies Paavo Lipponen: Kysymys on loppuun käsitelty.

12) Kehitysyhteistyömäärärahojen taso

Jussi Svartström / Helsingin normaalilyseo, Helsinki: Arvoisa puhemies Paavo Lipponen ja ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Paula Lehtomäki! Helsingin normaali-

lyseon oppilaskunta on pitkään ollut kiinnostunut kehitysyhteistyökysymyksistä. Olemme suunnanneet taksvärkkikeräyksemme varat useana vuotena Kansainvälisen solidaarisuussäätiön kautta Nicaraguaan alakoulun koulurakennuksen rakentamiseen ja tänä lukuvuotena Somalimaan nuorten kouluttamiseen. Eräänä vuonna nykyinen tasavallan presidentti, silloinen ulkoministeri Tarja Halonen oli kertomassa aamunavauksessa kansainvälisestä solidaarisuustyöstä.

Olemme huolissamme kehitysyhteistyömäärärahoista. Kysymmekin: Milloin Suomen hallitus kantaa vastuunsa ja nostaa kehitysyhteistyömäärärahan Yhdistyneiden kansakuntien vaatimalle 0,7 prosentin tasolle bruttokansantuotteesta?

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Paula Lehtomäki: Arvoisa puhemies! Suomen hallitus kantaa vastuuta jo nyt. Olemme asettaneet tavoitteeksi saavuttaa tämän 0,7 prosentin bruttokansantuoteosuuden vuoteen 2010 mennessä. Jo viime keväänä tehtyjen päätösten mukaisesti kehitysyhteistyösatsaukset kasvavat meillä tuntuvasti näiden vuosien aikana niin, että saavutamme noin tason 0,44—0,45 prosenttia vuoteen 2007. Se tarkoittaa rahallisesti yli 200 miljoonan euron lisäsatsausta. Siinä tietysti jää vuosien 2007 ja 2010 väliin vielä aika paljon kirittävää, mutta tärkeää on, että suunta on kuitenkin oikea ja kasvu suhtkoht voimakasta.

Yhtä paljon kuin rahojen määrään minusta pitää kiinnittää huomiota myös siihen, että saavutetaan tuloksia, ettei tässä osteta vain hyvää omaatuntoa, vaan kehitystavoitteet toteutuvat myöskin, ja tähän olemme pyrkineet ulkoministeriössä ja kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyössä löytämään myös uusia eväitä.

Puhemies Paavo Lipponen: Kysymys on loppuun käsitelty.

13) Saamelaiskulttuurin säilyttäminen

Tiia Semenoff / Sevettijärven koulu, Ivalo: Arvoisa puhemies! Saamelaisnuoret joutuvat muuttamaan pois synnyinseuduiltaan koulutuksen ja työn perässä. Tästä seuraa, että suhteet omaan kulttuuriin katkeavat herkästi. Yhä pienempi osa saamelaisnuorista puhuu äidinkielenään saamea, ja kielen tulevaisuus on uhattuna. Kielen lisäksi käsi-työ- ja poronhoitoperinteet ovat vaarassa hävitä. Millä keinoilla hallitus aikoo turvata saamelaiskulttuurin säilymisen ja näin taata Suomen monikulttuurisuuden?

Kulttuuriministeri Tanja Karpela: Arvoisa puhemies! Opetusministeriöllä on erillinen määräraha, joka nimenomaisesti suunnataan saamelaiskulttuurin tukemiseksi. Tällä määrärahalla, jonka osoitamme saamelaiskäräjille, on tarkoitus tuota hyvin rikkasta kulttuuria tukea. Tämän lisäksi opetusministeriö antaa vielä erillistä rahaa saamelaisnuorille, jotka voivat käyttää tämän määrärahan erilaisiin hankkeisiin, esimerkiksi taidetapahtumiin, ja myös erillistä harkinnanvaraista rahaa jaamme erilaisille projekteille.

Haluaisin vielä lisätä, että nuorisokulttuurin ja saamelaiskulttuurin tukemisen lisäksi olemme kokeneet, että myös kielen opiskelu koulussa ja kielen taitaminen on yksi tärkeä osa kulttuurin vaalimisessa. Myös tästä hallitus on halunnut pitää ja kantaa huolta, että myös koulussa tätä kieltä voisi käyttää.

Puhemies Paavo Lipponen: Kysymys on loppuun käsitelty.

14) Lapsilisäikärajan nostaminen

Noora Simolin / Mukkulan peruskoulu, Lahti: Arvoisa puhemies! Nykyään lapsilisän maksaminen lopetetaan, kun nuori täyttää 17 vuotta. Tämä aiheuttaa useissa perheissä suuria vaikeuksia. Etenkin yksinhuoltajaperheissä taloudelliset ongelmat saattavat aiheuttaa pahimmassa tapauksessa nuoren opiskelujen keskeytymisen. Kysyn sosiaali- ja terveysministeri Sinikka Mönkäreeltä: Miksi lapsilisiä ei voida maksaa siihen asti, kunnes nuori on täysi-ikäinen?

Puhemies Paavo Lipponen: Ministeri Hyssälä vastanee tähän kysymykseen.

Peruspalveluministeri Liisa Hyssälä: Arvoisa puhemies! Todellakin asia on näin, että lapsilisien maksaminen päättyy tavallaan silloin, kun menot ovat, ainakin nuorella, hyvin suuret. Mutta me olemme pyrkineet tietenkin monella muulla tavalla turvaamaan niitten perheitten toimeentuloa, joissa on lapsia: yksinhuoltajalisää korotettiin tämän vuoden alusta ja myös lapsilisiä korotettiin. Varmasti sitten opintososiaaliset etuudet alkavat tulla jo hyvinkin ajankohtaisiksi, kun lapsilisä lakkaa, kun useimmat sitten lähtevät opiskelun tielle. Mutta todellakin, tässä ei ole vielä edistytty, että olisimme pystyneet lapsilisäikävuosia jatkamaan.

Puhemies Paavo Lipponen: Kysymys on loppuun käsitelty.

15) Nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen

Minna Lahesmaa / Puolalanmäen koulu, Turku: Arvoisa puhemies! Turussa järjestettiin marraskuussa 2003 Maailman lasten parlamentin kokous, johon osallistui runsaasti lapsia ja nuoria eri puolilta maailmaa. Olin itse mukana tuossa tapahtumassa edustamassa suomalaisia nuoria.

Yksi yhteinen huolenaiheemme koski keinoa saada nuorten ääni paremmin kuuluviin. Nyt aivan liian monet nuoret passivoituvat ja hylkäävät politiikan. Yksi vaihtoehto voisi olla vaikkapa laki, joka määräisi jokaisen Suomen kunnan perustamaan oman nuorten parlamenttinsa ja näin parantamaan sen kunnan nuorten vaikutusmahdollisuuksia. Uskon, että kaikki täällä olevat nuoret kannattaisivat tällaista lakia. Kysynkin nyt, mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta nuorten mielipide kuultaisiin paremmin ja he pääsisivät aktiivisemmin vaikuttamaan kotikuntiansa yhteisiin asioihin.

Oikeusministeri Johannes Koskinen: Arvoisa puhemies! Meillä on tällainen vaikealta kuulostava nimi kuin kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma. Sen yhtenä tärkeänä osana on demokratiakasvatuksen lisääminen siten, että nuoret ja oikeastaan jo lapsetkin kouluissa hyvin pienestä pitäen oppisivat vaikuttamaan omiin ja elinympäristönsä asioihin. Siihen sopii vallan hyvin tällainen nuorisoparlamenttityyppinen toiminta. Kuitenkin meillä ovat niin kovin erilaisia nämä kunnat, muutaman sadan asukkaan kunnista puolen miljoonan asukkaan Helsinkiin, että lailla ei voida varmaan onnellisinta ja toimivinta nuorten vaikuttamiskanavaa määrätä, vaan kannustamme hakemaan juuri kuhunkin kuntaan, kullekin paikkakunnalle, sopivaa mallia, jolla saadaan nuorten ääni paremmin kuuluviin.

Juuri tämä vuosi on tärkeä tällaisen systeemin rakentamiseen, koska syksyllä valitaan kunnissa uudet elimet, myös lautakunnat käynnistyvät ja kunnanhallitukset, ja tämä asia on syytä esimerkiksi nuorisojärjestöjen, miksei koulujenkin, kautta, ottaa tapetille kussakin kunnassa juuri tänä vuonna, että saadaan paranemaan tämä äänen kuuluminen nuorilta suoraan päätöksiä tekeville elimille.

Puhemies Paavo Lipponen: Kysymys on loppuun käsitelty.

16) Uusien äänestystapojen kehittäminen

Petri Koivisto / Toholammin yläaste, Toholampi: Arvoisa puhemies! Edellisissä EU-parlamenttivaaleissa vuonna 1999 suomalaisten äänestysprosentti oli ennätysalhainen: vain 31,4 prosenttia. Viime kunnallisvaaleissa vuonna 2000 äänesti 55,9 prosenttia. Alhainen äänestysprosentti on uhka demokratian toteutumiselle. Äänestysaktiivisuuden lisäämiseksi voitaisiin hyväksyä perinteisen äänestystavan rinnalle myös muita äänestystapoja, esimerkiksi Internet-äänestäminen. Aikooko hallitus hyväksyä Internet-äänestämisen vaaleihin äänestystavaksi, vai onko hallituksella muita suunnitelmia suomalaisten äänestysaktiivisuuden lisäämiseksi?

Oikeusministeri Johannes Koskinen: Herra puhemies! Jo tänä vuonna tehostetaan vaalitiedotusta, esimerkiksi puolueille on annettu enemmän rahoja, jotta niiden kampanjoiden kautta tavoitettaisiin entistä paremmin kaikki äänestäjät niin kesäkuun europarlamenttivaaleissa kuin lokakuun kunnallisvaaleissa. Mutta hyvin tärkeätä on myös käyttää hyväksi netin mahdollisuuksia. Esimerkiksi vaalikoneet ovat sellainen satojatuhansia kansalaisia kiinnostanut tapa tuoda tarkemmin esille se, mitä mieltä eri puolueet, eri ehdokkaat ovat ajankohtaisista asioista. Tällaisia uusia tapoja käyttää uutta teknologiaa poliittisessa työssä, kansanvallan toiminnassa on jo käytössä. Varsinaisia nettivaaleja on kokeiltu Suomessa esimerkiksi Espoon nuorisovaaleissa. Siellä voitiin ihan kännykällä asti äänestää.

Varsinaisissa valtiollisissa ja kunnallisvaaleissa hyvin tärkeätä on, että vaalisalaisuus on täysin suojattu, että kukaan muu ei saa tietää sitä, miten äänestää. Nykyisellään ei ole mahdollista yhdistää näitä kahta: laajaa nettiäänestämistä ja vaalisalaisuuden täyttämistä. Jatkoa ajatellen mietitään kyllä keinoja, miten voidaan menetellä, mutta sanoisin, että tällä vuosikymmenellä ei vielä tällaisia sähköisiä äänestysmahdollisuuksia voida ottaa käyttöön.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

Puhemies kävi koulua Kuopiossa: Asemakoulu, Valkeisen koulu ja Kuopion lyseo. Nyt on aika seuraavalle kysymykselle.

17) Julkiset palvelut tulevaisuudessa

Esko Juutinen / Hatsalan klassillinen koulu, Kuopio: Arvoisa puhemies! Suuret ikäluokat ovat jäämässä eläkkeelle. Suuri osa verovaroista tulee tulevaisuudessa menemään eläkkeiden maksuun. Kuitenkin varoja tulisi riittää julkisten palveluiden ylläpitämiseen. Kuinka hyvinvointivaltiolle käy tulevaisuudessa?

Pääministeri Matti Vanhanen: Arvoisa puhemies! Tähän kysymykseen sisältyy aihealueita, jotka koskevat kaikkien ministeriöiden toimintaa. Juuri tästä syystä, että meidän ikärakenteemme on muuttumassa huomattavasti, hallitus on asettanut hyvin kunnianhimoisen tavoitteen nostaa Suomen työllisyysastetta tuntuvasti nykyisestään, jotta niin sanottu huoltosuhde paranisi, jotta verovarot riittäisivät myös julkisten palveluiden ylläpitämiseen. Meillä suomalaisilla on täydet mahdollisuudet tähän. Me olemme osaava kansa, olemme onnistuneet organisoimaan julkiset palvelut tehokkaalla tavalla. Hyvinvointipalveluiden ideanahan Suomessa on se, että jokainen suomalainen asuinpaikasta tai varallisuudesta riippumatta on tasavertaisessa, yhdenvertaisessa, asemassa hyvinvointipalveluihin nähden. Tulevina vuosina tulemme näkemään sen, että näiden palveluiden tuottamista pitää tehostaa kunnissa ja myös valtion osalla. Myös osaltaan sillä varaudutaan siihen, että suurempi osa ihmisistä on eläkkeellä ja työvoiman piirissä vähemmän.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

18) Voiko muoti ohittaa hyvät käytöstavat?

Tiia-Mari Lahdenperä / Sylvään koulu, Vammala: Arvoisa puhemies! Viime vuonna ovat opettajat useissa kouluissa puuttuneet oppilaiden pukeutumiseen. Kieltoistalla ovat olleet muun muassa kuvalliset t-paidat, pipot ja lävistyksset ja myös pussailuun on puututtu. Kieltojen perustelut, usein hyviin käytöstapoihin nojautuvat, olisi huomattavasti helpompi hyväksyä, mikäli asiat sovittaisiin yhdessä molempia osapuolia kuunnellen. Nyt kysynkin teiltä, ministeri Karpela, miksi koulujemme opettajilla on niin voimakas yksinvaltiaan rooli nuorten kulttuurien ilmaisemisessa. Eikö opettajia voitaisi velvoittaa ainakin kysymään kieltojen kohteilta itseltään eli oppilailta mielipidettä ja ratkaisuehdotusta asiaan?

Puhemies Paavo Lipponen: Ministeri Haatainen vastaa.

Opetusministeri Tuula Haatainen: Arvoisa herra puhemies! Tämä koululaisten pukeutumiskysymys liittyy ylipäättänsäkin siihen, miten asiallisesti käyttäytyään ja miten se on suhteessa koulutyöhön.

Minä haluaisin korostaa tässä kyllä, aivan kuten kysyjäkin otti esille, yhteistyön koulussa, koulujen opettajien ja oppilaiden välisen keskusteluyhteyden luomisen ja sellaisen kulttuurin kouluun rakentamisen, että yhdessä asioista päätetään, ja myös kodin ja koulun välisen yhteistyön, jotta koululaiset ja opettajat yhdessä tietävät, minkälaisissa asusteissa tullaan urheilutunnille ja minkälainen pukeutuminen on asiallista.

Olen sitä mieltä, että liiallisuuksiin kielloissa ei pidä mennä. Kouluissa halutaan Suomessa pitää yllä ajattelua, että jokainen on yksilö, mutta toki niin, että sitten tällaiset hyvät tavat myös huomioidaan ja opitaan myös koulussa tapakasvatusta ja kulttuuria siitä, mikä on missäkin tilanteessa asiallista pukeutumista.

Puhemies Paavo Lipponen: Kysymys on loppuun käsitelty.

19) Kouluruokailu

Toni Hömppi / Länsimäen koulu, Vantaa: Arvoisa puhemies! Suomen peruskouluissa tarjotaan kerran päivässä lämmin kouluateria. Joissakin kouluissa ateria syödään jo ennen kello 11:tä. Toisin sanoen oppilaat saattavat olla yli viisi tuntia ilman kunnollista välipalaa, jos koulu kestää samana päivänä yli 16:een asti. Välipala korvataan yleensä jollakin makealla ja epäterveellisellä. Aikooko opetusministeri puuttua tähän asiaan, tehdä tämän asian hyväksi jotain?

Opetusministeri Tuula Haatainen: Arvoisa herra puhemies! Kouluruokailustahan on säädetty lailla, eli kuntien tulee järjestää maksuton kouluateria koululaisille, ja tässä meillä on pitkät perinteet. Lisäksi tämän kouluaterian tulee olla terveellinen ja ravitseva, ja on tietysti hyvä, että kouluissa sitten myös huolehditaan siitä, että ateria

syödään kokonaisuudessaan voileipineen ja juomineen. Kunnat voivat itse järjestää välipalatarjoilua, jos haluavat.

Mutta uudistus, joka juuri hyväksyttiin viime syksynä täällä eduskunnassa ja joka tulee voimaan elokuussa tänä vuonna, on aamu- ja iltapäivätoiminta, siitä lain säädäntö. Tämän aamu- ja iltapäivätoiminnan osana on tarjottava lapsille välipala, ja se ainakin näitten ykkös- ja kakkosluokkalaisten pikkukoululaisten välipalatarpeeseen vastaa ja turvaa heille turvallisen iltapäivän myös ravitsemuksellisesti.

Tämä on asia, josta on kyllä syytä keskustella, siitä että välipaloja tarjottaisiin, ja siinäkin voitaisiin kuntatasolla tätä keskustelua virittää ja miettiä keinoja, miten se järjestettäisiin.

Puhemies Paavo Lipponen: Kysymys on loppuun käsitelty.

20) Aavikoituminen ympäristöriiskinä

Maria Hemming / Tapiolan koulu, Espoo: Arvoisa herra puhemies! Kysymys on osoitettu ympäristöministerille. Jos tai kun tulevaisuudessa hiilidioksidipäästöt olisivat niin korkeat, että otsonikerros alkaisi ohentua, niin maapallon ilmaston lämpötila alkaisi kohota, mikä saattaisi johtaa siihen, että tietyt alueet alkaisivat aavikoitua, ja paikat, joissa ennen kasvoi hyvin kasvillisuutta, eivät enää kasvakaan.

Onko esimerkiksi Kioton sopimuksella kovin suurta ja pitkäaikaista merkitystä tämän ympäristöriikin ehkäisemisessä? Entä miten tätä aavikoitumista voitaisiin merkittävästi estää, jotta myöhemmin tulevaisuudessa riski aavikoitumisesta ei olisi niin suuri?

Ympäristöministeri Jan-Erik Enestam: Arvoisa herra puhemies! Aavikoitumisen aiheuttamat vuotuiset tulomenetykset maailmassa liikkuvat kymmenissä miljardeissa

euroissa. Kioton sopimuksella tietenkin päästään yhtenä instrumenttina siihen vaikuttamaan, mutta muitakin toimia tarvitaan. Aavikoitumiseen vaikuttavien tekijöiden kirjo on laaja. Ei ongelmaan ole olemassa yhtä ainoata, ei edes nopeaa ratkaisua.

Tuloksien saamiseksi tarvitaan pitkäjänteistä yhteistyötä sekä paikallisella että myös kansainvälisellä tasolla.

Suomi tukee YK:n aavikoitumissopimusta kehitysapumäärärahoista monin eri tavoin. Vuotuinen sopimuksen jäsenyysmaksamme on 40 000 euroa. Suomi edistää sopimuksen toimeenpanoa kehitysmaissa myös kenttätasolla. Vuosina 2001–2003 tuimme aavikoitumissopimuksen myötä rahoitettavaa Global Mechanism –järjestelyä (Puhemies: Aika!) lähes 600 000 eurolla.

Puhemies Paavo Lipponen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Pyydän nyt ministereitä tiivistämään vastauksia, niin ehdimme mahdollisimman monta kysymystä vielä käsitellä.

21) Handsfree-laitteiden käyttö

Mia Tohka / Ehnroosin koulu, Mäntsälä: Arvoisa puhemies! Onko hallitus arvioinut, onko laki matkapuhelimien handsfree-laitteiden käytöstä ajon aikana vähentänyt onnettomuuksia ja lisännyt turvallisuutta maanteillä, ja onko lain valvonta ollut onnistunut ja tehokasta?

Liikenne- ja viestintäministeri Leena Luhtanen: Arvoisa puhemies! Tämä handsfree-laitteiden käyttöä rajoittava säännöshän tuli voimaan vasta vähän aikaa sitten, ja voisi sanoa näin, että siitä saadut kokemukset ovat toistaiseksi olleet hyviä. Tavoitteena ja peruslähtökohtana on tietysti se, että autoilija kaiken aikaa kiinnittäisi huomiota ajoneuvonsa hallintaan ja tietysti siihen koko liikenneympäristöön. Tämäkään ei ole

yksiselitteinen kysymys sikäli, että autoilija handsfree-laitetta käyttäessään voi sotkeutua johtoihin tai tulee muu tällainen käytännön ongelma. Tavoitteena kaiken kaikkiaan on se, että pidämme tämän nykyisin voimassa olevan säädöksen ja katsomme eteenpäin sitten näitten kokemusten valossa, mitä tässä voitaisiin tehdä.

Edelleen toteaisin sen, että autoilijasta kaikki riippuu. Meidän suurena huolenaiheenamme on juuri se, että vaikka minkälaisia säädöksiä on, jos ei autoilija itse osaa toimia liikenteen edellyttämällä tavalla (Puhemies: Aika!), niin silloin on turhaan tehty tämäkin säädös.

Puhemies Paavo Lipponen: Kysymys on loppuun käsitelty.

22) Metsästysoikeuden rajoittaminen

Mari Orjasniemi / Ounasvaaran yläaste, Rovaniemi: Arvoisa puhemies! Lapin läänin alueella valtion mailla on ollut kunnan asukkailla ikivanha nautintaoikeus metsästyseen. Nyt ollaan muuttamassa tätä asiaa siten, että metsästyslupien myynti valtion mailla muuttuisi liiketaloudelliseksi toiminnaksi. Menettävätkö lappilaiset heille tärkeän vapaan metsästysoikeuden?

Maa- ja metsätalousministeri Juha Korkeaoja: Arvoisa puhemies! Eivät menetä. Nyt on valmisteilla uusi laki Metsähallituksesta. Tämän lainsäädännön yhteydessä tämä asia tulee esille, mutta hallituksella ei ole mitään tarkoitusta muuttaa perinteistä metsästysoikeutta.

Puhemies Paavo Lipponen: Kysymys on loppuun käsitelty.

23) Poliisin tavoitettavuus

Juha Härkönen / Puistolan peruskoulu, Helsinki: Arvoisa puhemies! Koulussamme tarvittiin talvella kiireellistä apua poliisilta. Aluksi hälytyskeskus tuuttasi varattua. Kun yhteys saatiin, kerrottiin poliisin saapuvan heti, kun ehtii. Poliisin saapuminen kesti noin 45 minuuttia. Mitä hallitus aikoo tehdä poliisin tavoitettavuuden parantamiseksi?

Sisäasiainministeri Kari Rajamäki: Arvoisa puhemies! Edustajan esille ottama asia on tärkeä. Hallituksen tavoitteena on turvata poliisin saatavuus kaikkialla maassa. Meillä on keskimääräinen poliisin toimintavalmius 12 minuuttia. Jopa Lapin läänissä 80 prosentissa tapauksia pystytään alle 13 minuutin sisällä reagoiden toimimaan. Mutta kysymys on tärkeä, ja tässä suhteessa on monia poliisin toimintavalmiutta parantavia valmisteluja meneillään. Hätäkeskusjärjestelmän, uuden järjestelmän, toimivuuden seuranta on tietysti yksi tärkeä seikka, samoin poliisien määrä. Mutta myöskin muun muassa Rajavartiolaitokselle erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa on syytä siirtää tiettyjä yleiseen turvallisuuteen ja järjestyksenpitoon liittyviä tehtäviä, jotka helpottavat poliisia.

Toisaalta voi miettiä, onko oikein, että lähes 30 aluetta on yhden poliisipartion varassa Suomessa ja muun muassa päihtyneiden säilöönotto ja valvonta on tämän yhden partion varassa. Tässä kuntien viranomaisyhteistyötä tarvitaan niin ikään. Kaiken kaikkiaan myöskin Kansallisen rikosentorjuntaohjelman mukaisesti paikallisesti on turvallisuussuunnitelmien teossa eri viranomaisten yhteistyötä tehostettava. Hallitus kiinnittää eri muodoin parhaillaan tähän asiaan entisestään huomiota.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

24) Koulujen kieltenopetuksen tehostaminen

Milla Jantunen / Jyväskylän normaalikoulu, Jyväskylä: Arvoisa herra puhemies!

Kielenopetuksen tavoitteena tulisi olla, että pystyisimme kommunikoimaan mahdollisimman monen ihmisen kanssa maailmalla ja erityisesti EU-alueella. Suomen kouluissa opiskellaan poikkeuksellisen paljon oppilaille vieraita kieliä. Toisen kotimaisen kielen opiskelu pakollisena ei juurikaan lisää niiden ihmisten määrää, joiden kanssa voimme kommunikoida. Samalla kielenopetuksen määrällä muut pohjoismaalaiset nuoret pystyvät kommunikoimaan 100—500 miljoonan ihmisen kanssa enemmän kuin Suomen kouluissa opiskelevat nuoret. Nykyisellään oppilaille toisen kotimaisen kielen opetus on Suomen kilpailukykyä rasittavaa, alueellisesti eriarvoistavaa ja poikia syrjivää.

Mitä hallitus aikoo tehdä kieltenopetuksen modernisoimiseksi ja nuorten kieli valintojen monipuolistamiseksi?

Opetusministeri Tuula Haatainen: Arvoisa herra puhemies! Edellisen hallituksen aikana juuri päätettiin tuntijaosta eli siis siitä tuntimäärästä, mikä eri oppiaineisiin käytetään, ja tuolloin käytiin myös perusteellisesti läpi se, miten halutaan kieltenopetusta ajantasaistaa. Äidinkielen oppituntimääriä lisättiin, ja lisäksi tuli uusi oppiaine terveystieto, joka on alkanut ja joka on hyvin tärkeä uudistus.

Kieltenopetuksessa meillä on kyllä hyvin korkea taso, ja kun eurooppalaisittain vertaillaan, niin suomalaiset nuorethan ovat erittäin kielitaitoisia. Viimeisin tutkimus osoittaa, että suomalaiset nuoret ovat kolmanneksi parhaita englannin kielessä; Ruotsi ja Norja menivät meistä edelle. Meillä on pidetty huolta siitä, että eri kieliä opetetaan.

Meillä on kaksikielinen maa, meillä on kaksi virallista kieltä, ja näiden kielten osalta opetus on kaikille peruskoulussa ja lukiossa pakollinen, niin kuin moni muukin aine on, ja on äärimmäisen tärkeä asia, että me hallitsemme molemmat kotimaiset kielet.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

25) Suomenlahden öljykuljetukset

Lauri Heimala/Virolahden yläaste, Virolahti: Arvoisa puhemies! Vuodesta 1995 Suomenlahden öljynkuljetukset ovat kolminkertaistuneet vuoteen 2003 mennessä: 20 miljoonasta tonnista 68 miljoonaan tonniin, ja 100 miljoonan tonnin raja häämöttää.

Millaisilla toimilla ympäristöministeriö aikoo huolehtia Itämeren öljynkuljetusten turvallisuudesta? Onko olemassa Itämeren valtioiden välistä sopimusta siitä, miten mahdollisen öljykatastrofin sattuessa öljyntorjuntatoimet hoidettaisiin?

Ympäristöministeri Jan-Erik Enestam: Arvoisa herra puhemies! Itämeren suojeleminen on tämän hallituksen yksi painopistealue. Sekä kansallisin toimin että yhteistyössä muitten Itämeren valtioiden kanssa tähän panostetaan. Äsken Itämeri tuli julistetuksi erityisen herkäksi merialueeksi. EU on kieltänyt alueellaan yksirunkoisten öljytankkereiden käytön. Hallitus suunnittelee talousvyöhykkeen perustamista. Yhteistyössä Viron ja Venäjän kanssa astuu 1.7. voimaan Suomenlahden alusliikenteen ohjaus- ja seurantajärjestelmä. Nämä ovat esimerkkejä toimenpiteistä, jotka jo ovat vireillä tai astuneet voimaan. Sen lisäksi hallitus selvittää monitoimimurtajan hankkimista. Asia on ensi viikolla talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa esillä.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

Kiitän arvoisia edustajia erittäin ajankohtaisista kysymyksistä ja arvoisia ministereitä hyvistä, tiiviistä vastauksista. Suullisille kysymyksille ja vastauksille varattu aika on päättynyt.

Puhemies Paavo Lipponen: Nuorten parlamentti päättäneen, että tämän täysistunnon pöytäkirja lähetetään valtioneuvostolle tiedoksi ja mahdollisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Hyväksytään.

Puhemies Paavo Lipponen: Pyydän arvoisia edustajia ja kutsuvieraita saapumaan tämän jälkeen Valtiosaliin Nuorten parlamentin juhlavastaanotolle.

Nuorten parlamentin täysistunto lopetettiin kello 13.00.
